

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ
В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ**

МОНОГРАФІЯ

**Одеса
2016**

УДК 657: 334.012.82

ББК 65.052

I 68

Рецензенти:

В.В. Немченко, завідувач кафедри обліку і аудиту Одеської національної академії харчових технологій, доктор економічних наук, професор

Р.М. Волчек, доцент кафедри економічного аналізу Одеського національного економічного університету, кандидат економічних наук, доцент

О.М. Гострик, доцент кафедри економічної кібернетики Одеського національного економічного університету, кандидат економічних наук, доцент

Рекомендовано до друку Вченою радою Одеського національного економічного університету (протокол № 9 від 23 червня 2016 р.)

Лоханова Н.О., Слободяник Ю.Б., Артюх О.В. та ін.

I 68 Інформаційне забезпечення управління підприємством в умовах сталого розвитку: Монографія / [Н.О. Лоханова, Ю.Б. Слободяник, О.В. Артюх та ін.]; під ред. Н.О. Лоханової. – Херсон: Гринь Д.С., 2016. – 304 с.

ISBN 978-966-930-143-7

У монографії досліджуються теоретичні і практичні аспекти удосконалення інформаційного забезпечення системи управління господарюючих суб'єктів різних форм власності в умовах сталого розвитку, зокрема в частині розвитку функцій обліку і контролю.

Монографія розрахована на широке коло читачів: науковців, практиків, студентів та усіх, хто цікавиться сучасними проблемами удосконалення обліково-контрольної системи вітчизняних підприємств.

ISBN 978-966-930-143-7

УДК 657: 334.012.82

ББК 65.052

©Колектив авторів

ПЕРЕДМОВА

У сучасних умовах господарювання питання удосконалення системи інформаційного забезпечення управління підприємством для забезпечення сталого розвитку набувають особливого значення.

Функції інформаційного забезпечення системи управління, і зокрема бухгалтерський облік і економічний контроль, покликані створити підстави для найбільш повного задоволення економічних інтересів як зовнішніх, так і внутрішніх користувачів управлінської інформації з метою її застосування в процесі прийняття оптимальних управлінських рішень. Виживання суб'єктів господарювання є можливим лише за умови створення ефективної системи обліково-контрольної інформації.

На жаль, зараз в Україні, на рівні більшості економічних суб'єктів склався певний перекис у розвитку інформаційної системи, коли в основі її функціонування лежить задоволення інтересів насамперед державних органів, а не власне менеджменту та власників. Отже, постає завдання перенесення фокусу в напрямку забезпечення повної реалізації функцій бухгалтерського обліку і контролю як складових механізму підтримання економічної стійкості підприємств і забезпечення їх стійкого розвитку, що у свою чергу безпосередньо впливає на стійкий розвиток економіки регіону і країни в цілому.

Питання розвитку системи інформаційного забезпечення системи управління в даній роботі розглядаються з різних боків – з позицій удосконалення організаційно-методичного забезпечення бухгалтерського обліку в частині побудови і поліпшення облікової політики, розробки рекомендацій щодо обліку окремих економічних об'єктів (основних засобів, фінансових інструментів, витрат і доходів тощо) в умовах застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності і національних положень (стандартів) фінансової звітності, а також в частині розвитку організаційно-методичних засад системи економічного контролю.

Цілий ряд питань, що розглядаються в роботі, носить дискусійний характер, тому автори не претендують на беззаперечність висловлених думок і підходів і розуміють необхідність подальшого наукового пошуку.

С. В. Бардаш, Т. С. Осадча // Економіка та держава. – 2011. – № 11. – С.16-19.

3. Басанцов І. В. Розвиток державного фінансового контролю в умовах ринкової економіки України : дис. ... доктора екон. наук : 08.00.08 / Басанцов Ігор Володимирович. – Ірпінь, 2008. – 382 с.

4. Бурцев В. В. Система государственного финансового контроля : дис. ... доктора эконом. наук : 08.00.12, 08.00.10 / Бурцев Владимир Владимирович. – М., 2001. – 544 с.

5. Гутцайт Е. М. Актуальные проблемы аудита: базовая концепция, методология решения : дисс. ... доктора эконом. наук : 08.00.12, 08.00.13 / Гутцайт Евгений Михельевич. – М., 2004 – 343 с.

6. Жуков В. А. Государственный финансовый контроль / В. А. Жуков, С. П. Опенышев. – М., 1999 – 385 с.

7. Коваленко К. В. Проблеми та перспективи оцінювання ефективності зовнішнього державного фінансового контролю в Україні [Електронний ресурс] / Коваленко К. В. // Глобальні та національні проблеми економіки. Електронне наукове фахове видання. – 2015. – вип. 4. – с. 838-842. – Режим доступу : <http://www.global-national.in.ua/archive/4-2015/178.pdf>.

8. Микитюк І. С. Єдина система державного фінансового контролю в Україні : дис... канд. екон. наук : 08.00.08 / Микитюк Ігор Сергійович. – К., 2008. – 209 с.

9. Рожкова Н. К. Методология, методика и организация императивного контроля : дис. ... доктора эконом. наук : 08.00.12 / Рожкова Надежда Константиновна. – М., 2006. – 370 с.

10. Шевлоков В. З. Формирование институциональных основ финансового контроля государства : дис. ... доктора экон. наук : 08.00.10 / Шевлоков Валентин Зедович. – Санкт-Петербург, 2003. – 276 с.

11. Шевченко Н. В. Критерії та показники оцінки ефективності державного фінансового контролю [Електронний ресурс] / Н. В. Шевченко // Облік і фінанси АПК: бухгалтерський портал. – Режим доступу : <http://magazine.faaf.org.ua/kriterii-ta-pokazniki-ocinki-efektivnosti-derzhavnogo-finansovogo-kontrolyu.html>.

12. Шохин С. О. Бюджетно-финансовый контроль и аудит : Теория и практика применения в России : Науч.-метод. пособие /

С. О. Шохин, Л. И. Воронина ; Контрол.-счет. палата Москвы. – М. : Финансы и статистика, 1997 – 237 с.

13. Шохин С. О. Проблемы и перспективы развития финансового контроля в Российской Федерации / С. О. Шохин – М. : Финансы и статистика, 1999. – 350 с.

14. Шохин С. О. Эффективность бюджетно-финансового контроля : монография / С. О. Шохин. – М. : Прогресс, 1995. – 62 с.

Сиротенко Н. А.

ОБЛІК ЕКОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Зміни, що відбуваються в глобальному просторі взагалі та природному середовищі, зокрема, а особливо їхні руйнівні наслідки не залишають осторонь міжнародну спільноту. Підтвердженням є результати Саміту Генеральної Асамблеї ООН на якому в вересні 2015 року було прийнято 17 глобальних цілей сталого розвитку суспільства на 2016-2030 роки, а також визначено завдання та перелік показників для моніторингу досягнення цілей.

Перед Україною постало завдання адаптації та приєднання до відповідного процесу.

Серед пріоритетних цілей членами-ООН виділено:

Ціль 1 – Ні бідності (подолання бідності у всіх її проявах у всьому світі).

Ціль 2 – Ні голоду (зупинення голоду, досягнення продовольчої безпеки, покращення харчування, а також сприяння сталому розвитку сільського господарства).

Ціль 3 – Гарне здоров'я (забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю населення усіх вікових категорій).

Ціль 4 – Якісна освіта (забезпечення всеохоплюючої та якісної загальної освіти та заохочення до навчання упродовж життя усіх категорій населення).

Ціль 5 – Гендерна рівність (досягнення гендерної рівності та надання рівних із чоловіками можливостей розвитку для жінок та дівчат).

Ціль 6 – Чиста вода та належні санітарні умови (забезпечення

загального доступу кожного до систем водопостачання та засобів санітарії).

Ціль 7 – Відновлювана енергія (забезпечення доступу кожного до прийнятного за ціною, безперебійного, сталого та сучасного енергопостачання).

Ціль 8 – Гідна праця та економічне зростання (сприяти всезагальному та сталому економічному розвитку, зайнятості населення та запровадженню гідних умов праці для усіх верств населення).

Ціль 9 – Інновації та інфраструктура (побудова стійкої інфраструктури та сприяння сталому розвитку індустріалізації та впровадженню інновацій).

Ціль 10 – Зменшення нерівності (зменшення нерівності всередині країн та між країнами).

Ціль 11 – Сталий розвиток міст та спільнот (сприяння інтегрованості, безпеці, пристосовуваності до змінюваних умов та сталості міст).

Ціль 12 – Відповідальне споживання (впровадження принципів сталого споживання та виробництва продукції).

Ціль 13 – Боротьба зі зміною клімату (вжиття термінових заходів з метою подолання наслідків зміни клімату).

Ціль 14 – Збереження морських екосистем (збереження та раціональне використання океанів, морів та морських ресурсів).

Ціль 15 – Збереження екосистем суші (впровадження заходів сталого управління лісовим фондом, подолання опустелювання, зупинення процесу деградації земель та втрати біологічної різноманітності).

Ціль 16 – Мир та справедливість (сприяння розбудові справедливих, мирних та відкритих спільнот).

Ціль 17 – Партнерство заради стійкого розвитку (активізація та посилення глобального партнерства в інтересах сталого розвитку). [1]

Простежимо взаємозв'язок між цілями сталого розвитку суспільства та досліджуваним аспектом діяльності (табл. 1).

Таблиця 1
Екологічна діяльність в структурі глобальних цілей сталого розвитку суспільства на 2016-2030 роки [1]

Еко-діяльність		Інші цілі сталого розвитку суспільства
еко-цілі	пов'язані цілі	
Ціль 6 – Чиста вода та належні санітарні умови.	Ціль 2 – Ні голоду.	Ціль 1 – Ні бідності.
Ціль 13 – Боротьба зі зміною клімату.	Ціль 3 – Гарне здоров'я.	Ціль 4 – Якісна освіта.
Ціль 14 – Збереження морських екосистем.	Ціль 7 – Відновлювана енергія.	Ціль 5 – Гендерна рівність.
Ціль 15 – Збереження екосистем суші.	Ціль 9 – Інновації та інфраструктура.	Ціль 8 – Гідна праця та економічне зростання.
	Ціль 10 – Зменшення нерівності.	Ціль 12 – Відповідальне споживання.
	Ціль 11 – Сталий розвиток міст та спільнот.	Ціль 16 – Мир та справедливість.
		Ціль 17 – Партнерство заради стійкого розвитку.

Як показують дані табл. 1 із 17 окреслених цілей сталого розвитку суспільства на 2016-2030 роки 4 цілі (24 %) напряду стосуються екологічної діяльності, а 6 цілей (35 %) опосередковано, а відтак моніторинг досягнення цілей вимагатиме розвитку відповідного обліково-аналітичного забезпечення для надання даних керівництву різних рівнів, починаючи від макро- і завершуючи глобальним прошарком.

У науковій бухгалтерсько-аудиторській спільноті дотепер спостерігається невизначеність стосовно місця екологічної діяльності (зеленої економіки) в існуючій обліковій системі.

Частина науковців вбачають, що такі дані мають формуватися в традиційній автономній системі бухгалтерського обліку, інші – в окремих видах (фінансовому, управлінському, податковому обліку) чи-то підсистемах обліку тощо. При цьому, констатація доречності та необхідності інформації для користувачів не викликає заперечень.

У даному аспекті серед головних невирішених питань, що привертати увагу вітчизняних дослідників – В. М. Жука [2], І. В. Замули [3], та багатьох інших, в економічній літературі різних часів, зазначені: сутність екологічної діяльності; об'єкти та організаційно-методичні підходи до їх обліку; суб'єкти господарювання, що зобов'язані оприлюднювати інформацію (великі

за розмірами, гравці фондового ринку); змістовне наповнення та ступень деталізації показників екологічної діяльності; періодичність висвітлення інформації; форми звітності (у складі фінансової або нефінансової звітності, окремим розділом або як показники до існуючих розділів) тощо.

Серед галузей, які підлягали дослідженню, здебільше зустрічається сільське господарство та промислове виробництво, переважно зі шкідливим впливом на оточуюче природне середовище – хімічні, вугледобувні підприємства та ін. Відсутність єдиної концепції змушує вчених повертатися до вказаних проблем та шукати шляхи їх вирішення.

Метою даного дослідження є визначення необхідності та подальших перспектив відображення в обліку інформації про екологічну діяльність підприємства в контексті сталого розвитку суспільства, а також надання пропозицій спрямованих на покращення обліково-аналітичного забезпечення в сучасних економічних умовах України.

Для досягнення мети доцільно:

по-перше, вивчити аспекти еко-діяльності, що підлягають висвітленню в обліку;

по-друге, надати рекомендації щодо подальших напрямів розвитку системи інформаційного забезпечення обліку екологічної діяльності в умовах сталого розвитку суспільства.

Загальновідомо, що еко-рівень, ще десяток років потому, був рівнем уваги країн з високо розвиненою економікою, рівнем родин з достатками вище середніх. І незважаючи на це, останні роки демонструють кардинальну зміну пріоритетів та глобальну переоцінку цінностей. Приклади українських реалій – різке коливання температурних режимів, щоденні шкідливі викиди в атмосферне повітря в промислових зонах, підтоплення та розмиття сміттєзвалищ, сезонні епідемії грипу, збільшення онкологічних та астматичних хвороб змушують пересічних громадян звертати увагу на їжу та оточуюче середовище. Зростає кількість бажаючих сплачувати за якісні продукти (еко-продукти) та чекати їх доставки, робити щеплення задля полегшення перебігу хвороб та зменшення ризику негативних наслідків на організм, проводити відпочинок в сільській місцевості (зелений туризм) та в місцях дикої природи (безлюдні

острови, джунглі) тощо.

Якщо подивитися на цей процес, то неважко здогадатися, що попит на вказані вище продукти та послуги з кожним роком матиме тенденцію до збільшення, а відтак, створюватимуться підприємства з такими видами діяльності. Зазначені підприємства матимуть збільшений дохід порівняно з підприємствами з не екологічними продуктами та послугами, розкриватимуть ретроспективну інформацію за переліком нетрадиційних показників для існуючої облікової системи, надаватимуть оперативну інформацію в режимі онлайн.

Безперечно, що слаборозвинені країни були та будуть змушені й надалі виснажувати власні природні ресурси та варварські ставитися до наявних земних багатств, не обліковуючи власного антропогенного впливу. Однак міжнародна спільнота повинна буде втручатися у відповідний процес та вести облік такої нераціональної антиприродоохоронної діяльності.

Необхідно докорінно змінити уявлення про те, що природне середовище навколо підприємства не має вартості. Потрібно на рівні кожної окремої країни законодавчо закріпити норму, що оточуюче навколишнє середовище має бути збережене в існуючому вигляді протягом усього періоду діяльності господарюючого суб'єкту.

У самому спрощеному вигляді можна на етапі оформлення документів про відкриття оцінити стан екосистеми в якій створюється підприємство (умовний еталон), а далі щоденно проводити порівняння та вести відповідний облік. Якщо стан екосистеми змінюватиметься то, вартість, пов'язана з поверненням до рівня в якому перебувала екосистема, і є вартістю оцінки збитків підприємства навколишньому середовищу. За таким принципом можна зібрати інформацію в районному, обласному, масштабі держави та глобальному просторі в цілому.

Отже, підприємство має розкривати дані про екологічну діяльність та відповідальність за результати впливу на оточуюче природне середовище [4].

Не можна здавати в оренду землю та будівлі й споруди не враховуючи вид економічної діяльності майбутнього підприємства-орендаря. Треба заборонити змінювати в процесі експлуатації цільове призначення земельних ділянок та майна.

Складатиметься враження, що суспільно необхідні продукти, що вимагають в процесі виробництва забруднення оточуючого середовища, стануть коштовними. Так, ця проблема існує, бо витрати на очищення потребуватимуть додаткових коштів. Дане питання можна вирішити завдяки міжнародній кооперації. Є держави з вже забрудненими територіями (Чорнобильська зона на території України, Білорусії). Ці землі, водні ресурси та інші блага можна використовувати для діяльності шкідливо небезпечних підприємств. У глобальному масштабі доречно провести інвентаризацію та раціонально розташувати виробничі потужності, призупинивши подальшу руйнацію навколишнього середовища.

Крім того, можна заохочувати підприємства відновлювати забруднені території шляхом застосування податкових стимулів – надання пільг, звільнення від податків.

Також необхідно врахувати й інвестиційну привабливість та імідж підприємства, що зростатимуть у разі дотримання та виконання екологічних вимог.

У цьому сенсі, виникає необхідність поділу господарюючих суб'єктів на:

- еко-господарюючих суб'єктів, що займаються екологічною діяльністю – еко-підприємства, що виробляють еко-продукти, надають еко-послуги (у тому числі щодо тимчасового відпочинку та постійного проживання в еко-зонах);

- господарюючих суб'єктів, які здійснюють діяльність в процесі якої відбувається вплив на оточуюче середовище (з окремим висвітленням впливу на природу та людину).

Зрозуміло, перелік показників, що оприлюднюватиметься у першої та другої групи господарюючих суб'єктів за ступенем деталізації та галузевою специфікою буде різний.

У еко-підприємств має бути інформація про екологічну діяльність більш змістовною та розгорнутою, ніж в інших звичайних суб'єктів. Крім того, впроваджені електронні документи та розповсюджений еко-електронний документообіг з онлайн оприлюдненням на веб-сайтах даних щодо екологічної чистоти виготовлених продуктів та послуг. Відкритий доступ до такої інформації надасть можливість користувачам приймати своєчасні, економічно зважені та обґрунтовані управлінські рішення. Необхідно

враховувати цільову спрямованість інформації. Якщо, наприклад, якість харчових продуктів, а тим більше, еко-продуктів загрожує життю відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» інформація має бути надана у строк не пізніше 48 годин з дня отримання запиту.

Отже, розпорядник інформації зобов'язаний оперативно її надати, а відтак щоденно проводити моніторинг, в якому знадобиться облік. Дійсно, дані включатимуть не тільки економічні відомості, а ще технологічні, технічні. Багато натуральних показників, які утворюватимуться поза економічними даними, змушуватимуть фахівців різних спеціальностей створювати такий еко-іноінфопродукт.

Не можна нехтувати у цьому процесі й роллю державних інституцій, які повинні перевіряти та підтверджувати високий статус еко-підприємства. У разі виникнення порушень, або надання недостовірної інформації підприємство має бути позбавлено можливості займатися відповідною діяльністю та компенсувати споживачам моральні та матеріальні збитки.

Крім того, доцільно вести базу даних з порушеннями, що допускаються такими суб'єктами і обов'язково ліцензувати їх діяльність.

Серед інших показників в одній регулярній формі – Звіт про результати екологічної діяльності підприємства у розділі «Порушення в сфері екологічної діяльності» має бути розкрито характер наявного порушення, вказано вплив на конкретне середовище, сума штрафу та рівень, що досягнуто після усунення наслідків події (збиток вдалося відшкодувати повністю; збиток відшкодовано частково; середовище на певну кількість років не зможе повернутися до існуючого стану). Якщо кількість порушень перетне гранично допустиму межу (це має бути визначено, виходячи з впливу на природне середовище) необхідно суворо карати – змусити власника припинити економічну діяльність та навіть продати бізнес. Інакше масштаби та наслідки такого антропогенного впливу будуть в рази перевищувати блага, що створюються. Потрібно співвіднести наявні результати (поповнення бюджету податками, забезпечення робітників робочими місцями, створення для суспільства необхідних продуктів, товарів, робіт, послуг) та ризики від діяльності, що проводиться.

Рекомендуємо окрему увагу звернути й на документальний

облік об'єктів екологічної діяльності – первинні документи, реєстри.

До речі, в економічній літературі цьому питанню майже не приділено уваги. А це не може не впливати на кінцевий продукт – вихідну інформацію – еко-звітність підприємства. На відміну, від екологічних витрат, екологічних доходів, екологічних зобов'язань, еко-запаси мають містити як натуральні, так і вартісні вимірники пов'язані з якісними показниками, що не може не зазначатися в облікових реєстрах, що супроводжують їх рух.

Оскільки ідеальних екологічних місць на земній кулі не залишилося за «еталон» рекомендуємо вибрати відносно чисту в порівнянні з іншими територію з наявних на теренах окремої держави, тобто спеціалісти багатьох галузей знань повинні колегіально прийняти подібне рішення.

Розглянемо таку процедуру детальніше для підприємств харчової промисловості (промисловості з найбільшим еко-попитом). Спеціальна комісія до складу якої повинні бути включені фахівці різного профілю, після обстеження виробничих потужностей (цехів) підприємств та місць їхнього розташування повинна дати об'єктивний експертний висновок, щодо екологічної чистоти та присвоїти статус – «Підприємство, яке виготовляє екологічно чисту продукцію». Лише тоді така продукція справедливо має право коштувати дорожче, ніж її аналоги, надходити до інших регіонів (більш забруднених) у спеціальній вакуумній тарі.

Пропозиція, висловлена В. Д. Новодворським [5, С. 78], щодо створення секторів якості на стадії приймання матеріальних цінностей дійсно має сенс і для підприємств харчової промисловості галузі, але, на наш погляд, такий відділ повинен бути створений з обов'язковим залученням незалежних спеціалістів на договірних засадах.

Тобто, окрім центральної лабораторії контроль якісних характеристик сировини повинен ще проводитися багатьма незалежними експертами (наприклад, для України – фахівцями із Регіональних центрів зі стандартизації, метрології та сертифікації, Управління з питань захисту прав споживачів тощо).

Напрошується цілком закономірне запитання: Хто буде фінансувати таку статтю витрат? На перших етапах, ми вважаємо, це повинно проводитися безкоштовно, а потім такі витрати можна буде включити до собівартості. Як показує ставлення споживачів до їжі їм

не байдуже, що споживати, і за якісний продукт вони згодні заплати дорожче.

У Плані рахунків бухгалтерського обліку такого підприємства доцільно замінити назву субрахунку 201 «Сировина і матеріали» на «Екологічно чиста сировина і матеріали», доповнити забалансові рахунки – субрахунком 026 «Сировина і матеріали на лабораторному обстеженні». На якому враховувати сировину і матеріали відносно яких поки що немає висновку щодо їхньої екологічної чистоти. Такі матеріальні цінності повинні зберігатися окремо.

Аналітичний облік необхідно вести за кожним видом сировини (субрахунок 0261 «Сировина на лабораторному обстеженні») та матеріалів (субрахунок 0262 «Матеріали на лабораторному обстеженні»), а також місцями зберігання в розрізі матеріально-відповідальних осіб.

Усі матеріальні цінності, які обліковуються на субрахунку 026 «Сировина і матеріали на лабораторному обстеженні», повинні інвентаризуватися (якщо буде така потреба) у порядку та терміни, передбачені для власних матеріальних цінностей.

Пропонуємо для забалансового обліку подібних матеріальних цінностей передбачити Відомість забалансового обліку за субрахунками до субрахунку 026 «Сировина і матеріали на лабораторному обстеженні» наступної форми (табл. 2).

Цю Відомість повинні заповнювати представники відділу матеріально-технічного постачання разом зі співробітниками складів у двох примірниках (перший – для відділу матеріально-технічного постачання, другий – для бухгалтерії).

Подібна форма повинна здаватися до бухгалтерії раз у декаду (щоденно в автоматичному режимі). Відомості повинні відкриватися окремо на екологічно чисту сировину і матеріали, котрі в свою чергу повинні бути деталізовані в розрізі субрахунків.

Таблиця 2

Відомість забалансового обліку за аналітичними субрахунками до забалансового субрахунку 026 «Сировина і матеріали на лабораторному обстеженні»

за 20 ____ р.

№ з/п	Сировина		Постачальник		Підстава (договір або інший документ)		Надійшло					Відмітка про результати лабораторного обстеження	Вибуло		
	Назва	Характеристика	Країна	Назва	Дата укладання	Номер	Дата	Кількість	Ціна	Сума	Склад, де зберігаються цінності		Кількість	Сума	Підстав (номер, дата і найменування документа)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

200

20 ____ р.

Виконавець

(підпис)

Співробітники відділу матеріально-технічного постачання на підставі відповідних даних зможуть зробити висновки щодо подальшого співробітництва.

Якщо дані зазначені у сертифікатах якості, наданих з боку постачальників, не співпадатимуть із отриманими оцінками центральної лабораторії та незалежних експертів – це дає підстави для припинення взаємовідносин.

Як бачимо, по-іншому, будуть формуватися взаємовідносини з постачальниками як вітчизняними, так і закордонними. Отже, на відділ матеріально-технічного постачання покладається завдання пошуку постачальників з екологічно чистою сировиною.

Більш суворі вимоги будуть поставлені і до завідуючих складами, технологів стосовно приймання-відпуску, обробки цієї сировини.

У такого підприємства обов'язково стане потреба в обліку та контролі витрат пов'язаних із заготівлею, доставкою сировини і матеріалів.

Збір їх рекомендуємо здійснювати щомісячно у Відомості обліку витрат, пов'язаних з придбанням екологічно чистої сировини і матеріалів наступної форми (табл. 3).

Наведений реєстр дасть змогу обліковувати, контролювати та робити аналіз відповідних статей витрат, що має суттєве значення для управління.

Окрім того на підставі запропонованої Відомості можна говорити про вплив виду транспорту на: якість та вартість сировини і матеріалів, які надходять. Відділ матеріально-технічного постачання разом з бухгалтерією матимуть змогу зробити оптимальний вибір постачальників екологічно чистої сировини і матеріалів, прийнявши до уваги, багато достатньо важливих показників.

Окремі уваги вимагають продукти, що виготовляються з генетично модифікованих матеріальних ресурсів [6].

При отриманні генетично модифікованих матеріальних ресурсів радимо, у бухгалтерському обліку харчового підприємства поряд із назвою субрахунків до синтетичного рахунку 20 «Виробничі запаси» проставляти загальноприйняту Генетично модифікована сировина й аббревіатуру «ГМО», наприклад, 201 «ГМО матеріали» тощо.

201

Відомість обліку витрат, пов'язаних з придбанням екологічно чистої сировини і матеріалів

[illegible]

20 p.

(підпис)

Розглянуті питання щодо обліку екологічної діяльності не є вичерпаними та потребують розробок та уточнення. Подальші дослідження стосуватимуться створення прозорих відкритих онлайн облікових еко-іноінфоданих з конвергенцією натурально-вартісних показників економічного та неекономічного спрямування.

1. Цілі сталого розвитку 2016-2030 [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Представництва ООН в Україні. – Режим доступу: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholitia/tsili-staloho-rozvytku>. – Назва з екрану.

2. Жук В. М. Екологічні аспекти бухгалтерського обліку в агропромисловому виробництві / В. М. Жук // Агроекологічний журнал. – 2012. – № 2. – С. 18–23.

3. Замула І. В. Бухгалтерський облік екологічної діяльності у забезпеченні стійкого розвитку економіки [Текст] : монографія / І. В. Замула. – Житомир : ЖДТУ, 2010. – 440 с.

4. Сиротенко Н. А. Звітність в умовах глобалізації / Н. А. Сиротенко // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. – 2011. – Вип. 20, ч. II. – С. 229-236. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=74hCN4wAAAAJ&citation_for_view=74hCN4wAAAAJ:9yKSN-GCB0IC. – Назва з екрану.

5. Новодворский В. Д. Бухгалтерский учет производственных ресурсов. (Вопросы теории и практики). – М.: Финансы и статистика, 1989. – 254 с.

6. Сиротенко Н. А. Еколого-соціальні показники в звітності підприємств / Н. А. Сиротенко // Ринкова економіка: Сучасна теорія і практика управління: Зб. наукових праць. – 2009. – Т. 12. Вип. 26, ч. 2. – С. 32-37 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4569/1/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%20%D0%BF%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D0%B7%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B8%20%D0%B2%20%D0%B7%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%94%D0%BC%D1%81%D1%82%D0%B2.pdf>. – Назва з екрану.

ПОСТУЛАТИ У СФЕРІ ПОДАТКОВОГО АУДИТУ: СУЧАСНА МОДИФІКАЦІЯ

Практика податкового аудиту на сучасному етапі значно випереджає її теоретико-методологічний базис, що вказує про наявність проблематики - відсутність наукового обґрунтування положень функціонування податкового аудиту. В рамках цієї публікації поглиблено розглянути всі постулати аудиту не представляється можливим, але започаткувати дослідження окремих базових положень з точки зору їх значимості у світлі вимог сучасного аудиту дуже важливо.

Вагомий внесок у дослідження адаптації постулатів аудиту зробили такі вчені, як Баранов П.П., Бардаш С.В., Бесарабов В.О., Головач В.В., Петрик О.А., Сухарева Л.О. та інші. Проте недостатньо дослідженими залишаються питання обґрунтування базових положень аудиту у контексті функціонування його сучасних видів, зокрема, податкового аудиту.

Метою дослідження є критичний огляд наукових ставлень щодо значимості окремих базових постулатів аудиту, їх сьогочасне усвідомлення та модифікація у сфері податкового аудиту.

Теорія аудиту базується на фундаментальних положеннях, засновниками яких прийнято вважати американських вчених Р. Маутца і Х. Шарафа. Для визначення об'єктивної можливості якісної та кількісної трансформації системи постулатів аудиту автори використовували вислів «tentative postulates» («tentative» - попередній, випробувальний) [4, с. 97]. Справедливість такого виразу підтверджує розвиток аудиту, в процесі якого відбувається постійне наукове переосмислення змісту постулатів, що не суперечить їх діалектичній природі. У цьому контексті доцільно проаналізувати окремі базові положення аудиту з метою удосконалення теорії аудиту та можливості фактичного впровадження його положень у вітчизняну практику податкового аудиту.

На сьогодні існують досить поширені дискусії щодо актуальності змісту класичного постулату Маутца Р.К., Шарафа Х.А «Фінансова звітність та інша інформація, яка підлягає перевірці, не